

Sygn. akt VIII Ns 802/15

POSTANOWIENIE

28 września 2016

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu w VIII. Wydziale Cywilnym

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agata Cieśla

Protokolant Aleksandra Bęben

po rozpoznaniu na rozprawie 28 września 2016 we Wrocławiu

sprawy z wniosku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.

przy udziale D. C., E. S., K. C. (1), K. C. (2), B. S., I. N., D. S. i G. W.

o stwierdzenie nabycia spadku po K. K.

I. stwierdza, że spadek po K. K.,

zmarłym 01 stycznia 2014 we W.,

ostatnio stale zamieszkałym we W. przy ulicy (...),

na podstawie ustawy nabyli wnukowie I. N. i B. S. po 1/2 części każdy z nich z dobrodziejstwem inwentarza;

II. oddalić wniosek wnioskodawcy o zasądzenie od uczestników postępowania kosztów

postępowania.

Sygn. akt VIII Ns 802/15

UZASADNIENIE

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. wniosła o stwierdzenie praw do spadku po K. K., zmarłym 01 stycznia 2014 we W., ostatnio stale zamieszkałym we W., jako spadkobierców wskazując córki D. C. i E. S.. Nadto wnosząc o zasądzenie od spadkobierców na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, opłaty za pełnomocnictwo w kwocie 17 zł oraz kosztów poniesionych w celu ustalenia następców prawnych zmarłego K. K. w wysokości wskazanej we wniosku.

W uzasadnieniu wnioskodawca podał, iż spadkodawca zmarł 01 stycznia 2014 we W., ostatnio stale mieszkał we W. przy ul. (...). Do kręgu spadkobierców ustawowych należą jego córki – D. C. i E. S.. Wnioskodawca zaś posiada wierzitelność wobec dłużnika K. K., wynikającą z tytułu wykonawczego wydanego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu w sprawie I Nc 8192/02.

W odpowiedzi na wniosek (k. 33) uczestniczki postępowania D. C. i E. S. wskazały, że po śmierci ojca złożyły przed sądem oświadczenia o odrzuceniu spadku, a następnie - po uzyskaniu zgody sądu rodzinnego - złożyły również oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu swoich małoletnich wówczas dzieci, a wnuków zmarłego. To jest D. C. złożyła oświadczenie odrzuceniu spadku w imieniu małoletnich K. C. (1) i K. C. (2), a E. S. w imieniu małoletnich I. N. i B. S.. Nadto wskazały, że oświadczenie o odrzuceniu spadku złożył syn E. D. S..

Postanowieniem wydanym na rozprawie 23 marca 2016 Sąd, działając na podstawie art. 510 § 2 k.p.c., wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania dzieci D. K. (1) C. i K. C. (2), dzieci E. I. N., B. S. i D. S. oraz G. W. (k. 45).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia sprawy:

K. K. zmarł 01 stycznia 2014 we W.. Ostatnio stale zamieszkiwał on we W. przy ul. (...).

W chwili śmierci K. K. był wdowcem.

Spadkodawca miał dwie córki: D. C., urodzoną (...) i E. S., urodzoną (...).

/dowody:

- odpis skrócony aktu zgonu K. K. USC we W. nr (...) k. 8,
- odpis skrócony aktu małżeństwa E. K. i G. S. USC we W. nr (...) k. 8,
- odpis skrócony aktu małżeństwa D. K. (2) i W. C. USC we W. nr (...) k. 8,
- zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania E. S. k. 45,
- zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania K. C. (2) k. 88,
- zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania D. S. k. 88/

Spadkodawca K. K. nie miał innych dzieci pozamałżeńskich, ani przysposobionych. Rodzice spadkodawcy zmarli przed nim. Spadkodawca miał brata F. K., który zmarł 22 lipca 1998.

W dacie otwarcia spadku D. C. i E. S. miały pełną zdolność do czynności prawnych, a o śmierci spadkodawcy i tym samym o tytule swego powołania do spadku dowiedziały się w jej dacie.

/dowody:

- odpis skrócony aktu zgonu J. K. USC we W. k. 54,
- odpis skrócony aktu zgonu F. K. USC we W. k. 55,
- zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania E. S. k. 45,
- zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania K. C. (2) k. 88/

Córka spadkodawcy E. S. 13 lutego 2014 złożyła przed Sądem oświadczenie o odrzuceniu spadku po swoim ojcu K. K..

E. S. ma troje dzieci - pełnoletniego D. S. (ur. (...)) oraz małoletnich: I. N. (ur. (...)) i B. S. (ur. (...)).

/dowody:

- odpis skrócony aktu urodzenia D. S. USC we W. k. 75,
- odpis skrócony aktu urodzenia I. N. USC we W. k. 75,
- odpis skrócony aktu urodzenia B. S. USC we W. k. 75,
- zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania E. S. k. 45,

- akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydziału Cywilnego o sygn. akt IX Ns 35/14/

Syn E. S., a wnuk spadkodawcy - D. S. 08 sierpnia 2014 złożył przed Sądem oświadczenie o odrzuceniu spadku po swoim dziadku K. K..

/dowody:

- zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania D. S. k. 88,

- akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydziału Cywilnego o sygn. akt IX Ns 204/14/

Postanowieniem z 18 czerwca 2014 Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu III. Wydział Rodzinny i Nieletnich w sprawie o sygn. akt III R Nsm 309/14 zezwolił E. S. na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletnich synów I. N. (ur. (...)) i B. S. (ur. (...)) poprzez złożenie w ich imieniu oświadczeń o odrzuceniu spadku po K. K. zmarłym 01 stycznia 2014.

E. S. nie złożyła oświadczeń spadkowych w imieniu swoich małoletnich synów I. N. i B. S. ani przed Sądem ani przed notariuszem.

/dowody:

- zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania E. S. k. 45,

- akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich o sygn. akt III R Nsm 309/14/

Córka spadkodawcy D. C. 10 czerwca 2014 złożyła przed Sądem oświadczenia o odrzuceniu spadku po swoim ojcu K. K., w imieniu własnym oraz w imieniu małoletnich wówczas dzieci K. C. (1) i K. C. (2).

D. C. ma dwoje dzieci: K. C. (1) (ur. (...)) i K. C. (2) (ur. (...)).

/dowody:

- odpis skrócony aktu urodzenia K. C. (2) USC we W. k. 75,

- odpis skrócony aktu urodzenia K. C. (1) USC we W. k. 75,

- akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu I Wydziału Cywilnego o sygn. akt I Ns 347/14/

Nie toczyło się postępowanie o uznaniu za niegodnego dziedziczenia. Spadkobiercy nie zrzekli się dziedziczenia, nie zawierali też umów spadkowych.

Spadkodawca nie pozostawił testamentu.

/dowody:

- zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania E. S. k. 45,

- zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania K. C. (2) k. 88,

- zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania D. S. k. 88/.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 670 § 1 k.p.c. Sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą, a w szczególności ustala, czy spadkodawca pozostawił testament, czy też dziedziczenie po spadkodawcy nastąpiło z mocy ustawy. Za dowód, że nie

ma innych spadkobierców niż znane osoby może z mocy art. 671 k.p.c. służyć zapewnienie złożone przez zgłaszających się spadkobierców.

Zgodnie zaś z przepisami prawa materialnego, a to normą art. 926 § 1 i 2 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

W toku przeprowadzonego postępowania w sprawie Sąd, odbierając od spadkobierców ustawowych zapewnienia spadkowe ustalił, iż spadkodawca K. K. nie pozostawił testamentu. Wobec powyższego dziedziczenie po spadkodawcy następowało według reguł ustawowych.

Zgodnie z normą art. 931 § 1 k.c. w pierwszej kolejności powołane do spadku z ustawy są dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. W myśl § 2 powołanego przepisu jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.

W tym stanie rzeczy skoro spadkodawca był wdowcem i w chwili śmierci nie pozostawał w związku małżeńskim, a jest to okoliczność niesporna, na mocy powołanego wyżej przepisu powołane do spadku były jego córki D. C. i E. S..

Zgodnie z art. 1012 k.c. spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić.

W myśl art. 1015 k.c., w brzmieniu obowiązującym w dacie otwarcia spadku, oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba nie mająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Oświadczenie o przyjęciu spadku (wprost lub z dobrodziejstwem inwentarza) albo o jego odrzuceniu spadkobierca – według własnego uznania - może złożyć:

- przed notariuszem (notariusz działa wówczas zgodnie z art. 79 i nast. Prawa o notariacie),
- w sądzie rejonowym, w którego okręgu znajduje się miejsce zamieszkania lub pobytu składającego oświadczenie,
- w sądzie spadku, w toku postępowania o stwierdzenie praw do spadku (art. 640 k.p.c.).

Odbierając oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku sąd (notariusz) nie bada czy oświadczenie to składane jest z zachowaniem terminów przewidzianych przez prawo oraz czy jest ważne. Oceny ważności i skuteczności złożonych oświadczeń Sąd dokonuje w istocie w orzeczeniu stwierdzającym kto i w jaki sposób nabył spadek po zmarłym spadkodawcy.

Termin sześciu miesięcy na złożenie przedmiotowego oświadczenia jest terminem zawitym prawa materialnego. Termin ten jest zachowany jeżeli przez jego upływem oświadczenie zostanie złożone w sądzie lub przed notariuszem. Złożenie oświadczenia po upływie terminu jest bezskuteczne. Upływ terminu powoduje bowiem powstanie skutków przewidzianych w art. 1015 § 2 k.c.

Obie córki spadkodawcy - uczestniczki postępowania D. C. i E. S., zachowując termin sześciu miesięcy od daty dowiedzenia się o tytule swego powołania do spadku złożyły przed Sądem oświadczenia o odrzuceniu spadku. E. S. 13

lutego 2014, a D. C. 10 czerwca 2014. Zgodnie z art. 1020 k.c. spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku.

Wobec skutecznego odrzucenia spadku przez spadkobierców D. C. i E. S., do dziedziczenia powołane byłyby ich małoletnie dzieci, które Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania: dzieci D. K. (1) C. i K. C. (2), dzieci E. I. N., B. S. i D. S. oraz G. W..

W imieniu małoletnich dzieci K. C. (1) i K. C. (2) oświadczenia o odrzuceniu spadku po K. K. złożyła przed Sądem D. C. 10 czerwca 2014, uprzednio uzyskawszy zgodę sądu rodzinnego na złożenie takich oświadczeń. Również syn E. D. S. 08 sierpnia 2014 złożył przed Sądem oświadczenie o odrzuceniu spadku po dziadku K. K.. Powyższe oświadczenia spadkowe zostały złożone skutecznie, z zachowaniem terminów o których mowa w art. 1015 k.c.

W imieniu małoletnich uczestników postępowania - wnuków spadkodawcy: I. N. (ur. (...)) i B. S. (ur. (...)) nie złożyła oświadczeń spadkowych przed Sądem ani przed notariuszem ich matka E. S., mimo uzyskania zgody sądu rodzinnego na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletnich synów I. N. i B. S. poprzez złożenie w ich imieniu oświadczeń o odrzuceniu spadku po K. K. zmarłym 01 stycznia 2014.

Powyższe ustalenia Sąd poczynił w oparciu o dołączone do sprawy akta o sygn.: IX Ns 35/14, IX Ns 204/14, I. N. 309/14 i I Ns 347/14 oraz informację uzyskaną przez Sąd z urzędu, iż nie toczyło się postępowanie o złożenie oświadczeń spadkowych w imieniu małoletnich I. N. i B. S. (zapisek urzędowy k. 73).

W konsekwencji nie złożenia oświadczeń spadkowych o odrzuceniu spadku w imieniu małoletnich I. N. i B. S., a wobec upływu terminu zawitego, o którym mowa w art. 1015 k.c., to uczestnicy postępowania I. N. i B. S. - wnuki zmarłego K. K., nabyli spadek po swym dziadku w równych częściach z dobrodziejstwem inwentarza z mocy art. 1015 § 2 k.c., albowiem jako osoby małoletnie w dacie otwarcia spadku nie posiadali pełnej zdolności do czynności prawnych.

W tym stanie rzeczy na zasadzie art. 1025 § 1 zd. 1 k.c. w zw. z art. 931 k.c. i art. 670 k.p.c. w zw. z art. 677 § 1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie I. sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie II. sentencji postanowienia w oparciu o zasadę wyrażoną w treści art. 520 § 1 k.p.c., w myśl której w postępowaniu nieprocesowym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie, co oznacza, że każdego z nich obciążają koszty dokonanej przez niego czynności oraz czynności podjętej w jego interesie. W postępowaniu nieprocesowym nie ma bowiem dwóch przeciwstawnych sobie stron, dlatego też nie można mówić o przegrywającym, który powinien zwrócić koszty postępowania wygrywającemu (por. art. 98 § 1 k.p.c.). Z treści całego art. 520 k.p.c. wynika natomiast, że ustawodawca zakłada, że w zasadzie uczestnicy postępowania są w tym samym stopniu zainteresowani jego wynikiem, a orzeczenie sądu udziela ochrony prawnej każdemu uczestnikowi. Z tego też względu ten, kto poniósł koszty sądowe lub koszty zastępstwa procesowego nie uzyska zwrotu wydanych kwot od innego uczestnika, ale i nie jest obowiązany do zwracania kosztów poniesionych przez innego uczestnika.

W rozpatrywanej sprawie nie wystąpiły okoliczności pozwalające na ustalenie, aby spełnione zostały przesłanki odstępstwa od omówionej reguły. W szczególności podstawą rozstrzygnięcia o kosztach nie mógł być art. 520 § 2 k.p.c. skutkujący obowiązkiem zwrotu kosztów poniesionych przez wnioskodawcę, albowiem rozstrzygnięcie w sprawie nie wynikało z różnego stopnia zainteresowania uczestników, bądź sprzeczności ich interesów, a z normy art. 670 k.p.c., zgodnie z którą to Sąd z urzędu bada kto jest spadkobiercą.